TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish Daily in the West. Puhlished Daily, except Sunday, at Astoria, Oregon, by the Western Workmen's Publishing Society.

JOHN VÄLIMÄKI, Editor & Manager

Office Seventh and Commercial St., Opposite Post Office.
TELEPHONE — Office 365; Editorial Dep't 832.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

SOSIALISTISEN LIIKKEEN UUDELLEEN RAKENTAMINEN LÄNNELLÄ

Toveritar Lena Morrow Lewis, jonka sosialistipuolueen päävirasto on lähettänyt lännelle herättelemään henkiin Washingtonin, Oregonin ja Montanan sosialistipuolueen osastoja, vieraili eilen Toverin toimituksessa. Hän kertoi kuleskelleensa Washingtonissa ja Montanassa jo useissa paikoin. Keskuspaikakseen hän on valinnut Seattlen. Siellä hän on vuokrannut konttorin Labor Temppeliltä, josta lähettelee kirjeitä ympäri eri paikkoihin, koettaen saada vanhoja tovereita toimimaan ja käydä sieltä päin puhumassa mikäli kerkiää.

Kysyimme häneltä minkälaisia mahdollisuuksia hänestä näyttää olevan puolueen uudelleenjärjestämiseksi. "Washington näyttää hyvin lupaavalta", vastasi hän. "Mikäli olen puhutellut vanhoja tovereita eri paikoissa, on heistä suurin osa sitä mieltä, että viime syksyinen hajaannus oli onnettomuus koko sosialistiselle liikkeelle ja sosialistiselle väestölle. Useimmat tuntuvat olevan sitä mieltä, että erehdys olisi korjattava pikaisella uudelleen järjestymisellä. Paljon vanhoja tovereita on myöskin liittynyt kolmiliittoon ja vaikka he eivät luotakaan siihen, että kolmiliiton kompromissimenettelyn kautta mitään voitettaisin, ovat he mukana toivolla että siitä myöhemmin kasvaisi luokkatietoinen liike. Heidän joukossaan kuulostaa olevan paljon sellaisia jotka ovat valmiita yhtymään sosialistipuolueeseen takasin. Joitakin päiviä takaperin pidimme kokouksen ja perustimme osaston Seattleen. Perustettaessa ei kyllä yhtynyt kuin alun toistakymmentä jäsentä, mutta mukaan liittyneet toverit vakuuttivat, että ensi kokouksessa tulee jäsenmäärä jo nousemaan hyvänlaisesti."

Myöskin sanoi toveritar Lewis saaneensa runsaasti kirjeitä eri paikoista, joissa monet vanhat toverit vakuuttavat uskollisuuttaan asialle ja lupaavat ryhtyä auttamaan osaston perustmisessa paikkakunnalleen.

Toivottavasti suomalaiset toverit antavat tälle järjestäjälle apuaan kaikkialla mihin hän kokouksia järjestääkin, niin että saataisiin englanninkielisiäkin niin paljon toimintaan että saataisiin puolueen ehdokkaat nimitettyä. Siten voitaisiin saada näidenkin valtioiden sosialistien äänet "kauntaamaan' 'tulevissa vaaleissa ja yleinen äänimäärämme suuremmaksi. Ja kun valtiopuolueet saataisiin, vaikkapa pienempänäkin alussa toimimaan, olisi aina parempi mahdollisuus tehdä jotakin liikkeemme kasvattamiseksi kuin ilman niitä.

SOSIALISTIEN KANSALAISOIKEUDET

Jokainen päivä tuo uusia todistuksia siitä, että nykyiset vallanpitäjät ovat ihan järjestelmällisesti päättäneet ruveta estämään sosialisteilta kansalaiseksi pääsyn. Joka taholta maata tulee tietoja että sellaisilta jotka tutkinnossa huomataan sosialisteiksi kielletään paperit.

Tämä ei ole uutta meille suomalaisille. Mehän olemme jo ylitse kymmenen vuotta olleet porvarien mustalla listalla tässä suhteessa. Niin kauvan kuin suomalaisia voitiin käyttää lakon rikkureina työmaalla ja porvaripuolueiden potkupallona politiikassa, olivat suomalaiset sangen haluttuja kansalaisia. Kaivanto- ja tehdasherrat hommailivat kilvan papereita aina vaalien edellä työläisilleen, eikä silloin tullut kysymykseen mitä mies tiesi. Parempi kun ei tiennyt muuta kuin komppanian ehdokkaiden nimet. Mutta sitten kun suomalaisista alkoi tulla sosialisteja, alkoivat lukea ja tutkia yhteiskunnallisia sekä valtiollisia asioita, niin että alkoivat ymmärtää miten kanaalaisoikeuksia olisi käytettävä yhteiskunnan enemmistön hyödyksi, silloin meistä tuli myöskin kelvottomia. Sodan jälkeen on rajotuksia ja esteitä suomalaisiin nähden melkein yleensä tiukennettu ja varsinkin sellaisilla syrjäpaikoilla kuin Astoriassa, jossa porvariston keskuudessa yleensä katsellaan asioita pienen nurkkakuntalaisen silmällä, on suomalaisen melkein mahdoton saada kansalaisoikeuksia vaikka ei olisi sosialistikaan.

Mutta ei ainoastaan kansalaisoikeuksien saamiseen nähden sosialisteja aseteta poikkeusasemaan mielipiteidensä tähden. Paikotellen jo aletaan riistää kansalaisoikeuksia takasinkin niiltä jotka ne ovat ennemmin saaneet. Pari viikkoa takaperin nähtiin yksi näyte tällaisesta mielivaltaisuudesta, kuuluisan tuomari Andersonin oikeudessa, Indianapolisissa. Tämä tuomari joka viime syksynä teki itsensä niin kuuluksi injunktsionillaan hiilenkaivajia vastaan, otti kansalaisoikeudet pois ilman mitään Paul Glaser nimiseltä .sosialistiselta lakimieheltä. .Glaser on juutalainen synnyltään lakitieteen ja jumaluusopin tohtori. Hän on harjottanut lakimiesammattia Garyssa, Ind., noin kymmenen vuotta. Pitkin aikaa on hän toiminut työläisten asianajajana ja viimeisen teräslakon aikana joutui hän erityisen vihatuksi trustiherrain puolelta puolustaessaan lakossa olevia terästyöläisiä. Erään jutun yhteydessä asetettiin hänet syytteeseen oikeuden halveksumisesta ja sen yhteydessä riistettiin häneltä kansalaisoikeudet, ilman mitään laillista syytä.

Tapaus on aivan samallainen kuin oli Ole Olesonin juttu Seattlessa 9 vuotta takaperin, jolloin tuomari Hanford riisti ensiksi mainitulta paperit sentähden, että tämä oli sosialisti. V. L. Berger oli silloin kongressissa ja otti asian siellä käsiteltäväksi. Seurauksena oli että kongressi päätti tutkia asiaa. Tällöin alkoi paljastua kaikki tuomari Hanfordin "rötökset" niin pahasti, että hän hätääntyen jätti erohakemuksensa, vaikka olisi kolmea kuukautta myöhemmin voinut erota täydellä elinkautisella eläkkeellä.

Nyt ei ole sosialistia kongressissa eikä porvariso tietysti yhden tai kahden sosialistin vaatimuksesta myöntyisi tällaisten asiain johdosta tutkimuksia tekemäänkään. Sillä nyt on tultu siihen aikaan jolloin sosialistinen henkilö näyttää joutuneen kohta täydellisesti lain suojeluksen ulkopuolelle. Hänen oikeuksiaan saa loukata kuka vaan ilman rankaisua.

Mutta pahasti porvaristo erehtyy jos se luulee sosialismin voittokulun estävänsä kansalaisoikeuksien rajottamisella ja riistämisellä. Vallankumousta eivät tee Amerikassa ulkomaalaiset, he voivat olla siinä apuna, mutta päävoima on niissä itse Amerikassa syntyneissä työläisissä ja niistä tulee nykyisin sosialisteja nopeammin kuin me voimme laskea. Ne tulevat vielä kerran palauttamaan ulkomaalaisillekin perustuslain takaamat oikeudet, nopeammin kuin niitä nykyisin riistetään.

JOHNSONIN RADIKAALISUUS

Monissa lännen valtioissa on perustettu klupeja tarkotuksella synnyttää "kolmas puolue" joka tulisi asettamaan Hiram Johnsonin presidenttiehdokkaaksi ja koettamaan saada hänelle myöskin non-partisanistien ja kaikkien muiden radikaalien kannatuksen. Tämänluontoisen sekalaispuolueen syntyminen ei ole ollenkaan mahdotonta. Onhan koko länsi "täynnä poliittista sekavuutta", kuten eräs vanha demokratipolitikoitsija äskettäin lausui ja Hirami on lännen porvariston parhain tulkki. Hän on riittävän radikaalinen tapellakseen lännen porvariston etujen ja pyrkimysten puolesta länttä vallottavia idän kapitalisteja vastaan ja yleensä pikkuporvariston etujen puolesta suurporvaristoa vastaan. Hänen suojelusohjelmansa "keltasta vaaraa", se on, Japanin kilpailua vastaan, tekee hänestä miehen, jossa länsivaltioiden porvaristo tuntee omansa ja taistelu trustimahtia vastaan senaatissa on antanut hänelle paikan La Folletten rinnalla pikkuporvarien silmissä. — Näinollen ei ole ihme jos häntä varten syntyy erityinen puolue.

Vanhoilliset työväen järjestötkin ovat jo hänen takanaan. Kehottihan Californian valtion työväenliitto kaikkia republikaanisia työläisiä äänestämään häntä nimitysvaleissa ja siihen yhtyi Oregonin unionistit avoimesti eikä hänen kannatuksensa Washingtoninkaan unionistien keskuudessa ole vähäinen.

Johnsonia pidetään radikaalina. Mutta onko hän todella radikaali? Äskeisessä republikaanipuolueen konventsionissa koetti hän koko ajan osottaa vanhoillisille edustajille ettei hän sentään olekaan niin radikaalinen kuin on sanottu. Hän antoi edustajien ymmärtää, että suurin osa hänen radikaalisuudestaan on vaan sitä mitä sanotaan "kuumaksi ilmaksi", vaalireklaamia, joka loppuu niin pian kuin äänet on laskettu.

Mutta vielä enemmän hänen toimintansa kuvernöörinä ollessaan osottaa, mitä lajia hän todella on. Hän oli Mooney-jutun aikana Friscon kaupakamarin puolella. Ja kun Californian valtion unioiden edustajat yrittivät saada ajetuksi läpi lakiesityksen mikä olisi kieltänyt injunktsionin käyttämisen työlakoissa, esti hän esityksen tulemasta lainlaatijakunnassa esille, ilmottamalla komiteassa olleille puoluelaisilleen, että lakia ei voida hyväksyä ja että on parempi se niin ollen tappaa komiteassa ettei kukaan hänen radikaalisista puolustajistaan joutuisi äänestämään sitä vastaan varsinaisessa istunnossa ja siten menettäisi unioiden kannatusta. Kaikki lait tässä lainlaatijakunnassa läpäsivät, millä vaan oli kuvernööri Johnsonin kannatus ja kaikki taas joita hän vastusti ,joutuivat häviölle. Niin uskollisesti seurasi lainlaatijakunta hänen tahtoaan. Hän ei siis halunnut anti-injunktsionilakia, mikä olisi ollut suuremmasta arvosta työläisille kuin kaikki muut reformihommat yhteensä mitä hänen ajallaan laadittiin. Hän ei halunnut sitä siksi, että tuota esitystä vastaan taistelli koko Californian työnantajaluokka, joka tietää injunktsionin arvon työtaisteluissa. Se oli siis kysymys jossa ratkaistiin onko Johnson todella työväen etujen puolustaja, silloin kun tiukka paikka tulee. Taitavalla tempulla hän suisti syrjään koko kysymyksen, välttyäkseen paljastamasta kättänsä avoimesti.

Tämä seikka on kaikilla unioiden virkailijoilla tiedossaan. Mutta siitä huolimatta puuhailevat he nyt Johnsonin asioilla ja kehottavat työläisiä kannattamaan liikettä jonka tarkotuksena on saada hänelle jollakin tavalla presidenttinimitys. Jos Johnson saisi nyt jonkunlaisen puolueen taakseen ja tulisi valittua, saisi työväki taas uudelleen samallaisen pettymyksen kuin se on juuri saanut Wilsonista. Ei ole ollut parempaa miestä pitkään aikaan ehdokkaana kuin oli Wilson 1916, eikä ole pitkään aikan nähty presidentin astuvan toimestaan ulos niin alaslyötynä kuin hän. Mutta niin kauvan kuin työväki kerran hyvämies-politiikkaan luottaa, täytyy sen aina hakea itselleen uusi jumala vanhan kukistuessa ja siten kulkea pettymyksestä toiseen.

Olisiko Butten työlakot otettava esimerkiksi muuallakin

Sitä ainakin tarjotaan suomalaisten I.w.w:läisten taholta otettavaksi käytäntöön.

Kysymys sietää hieman käsittelyä, vaikkapa se olisikin varma ja yksinkertainen menettelytapa. Tehdessämme lyhytaikaisia lakkoja, viikon ja parin ja onhan siellä ollut päivänkin pituisia lakkoja. (Siitä kyllä ei tiennyt usea Buttessa asuvakaan; jälestäkäsin saivat kuulla että lakkokin on ollut.) Muualla ei menestyisi tällaiset järjestymättömät lakot siinä määrässä kuin Butten lakot ovat saaneet kannattajajoukkoa. — I.w.w:läiset eivät luota pitkäaikaisiin lakkoihin, ainoastaan yhtämittaa kertautuviin päivän, parin eli viikon lakkoihin. Ja silloin kun työnantaja on tietoinen tällaisesta tavasta, jota lakkolaiset käyttävät, odottavat he rauhallisesti lakon loppumista, ilman työolojen korjausta eli palkkasopimuksien tekoa. Myöskään ei tolmita niin paljon, että lähetettäisiin komppanialle lakkolaisten vaatimuksia; lentolehtisiä tosin jaetaan lakkolaisten keskuuteen, joissa luetellaan ne vaatimukset, minkä takia lakko on syntynyt. Komppania tietysti ne saa palkattujen juudaksien välityksellä, vaan ei lakkoutuneiden lähettäminä. Tehdään lakko, mutta ei rohjeta viedä vaatimuksia sisälle, asianomaisille työnantajille. Peljätään olevan liian heikkoja valitsemaan komitea, jotka nämä asiat sopisi työnantajan kanssa. — Sovitteluihin kun ei luoteta — uskotaan, "jos pirulle antaa yhden sormen, niin se viepi koko käden". Peljätään taistelujen laimentuvan ja vallankumouksen siirtyvän saavuttamattomaan tulevaisuuteen, jos työnantajan kanssa sovitaan väliaikaisesti olevista riitaisuuksista.

Häiriöitten ollessa ohitse nostetaan tietty työnantajan määräämä palkkamme, elämme omistajaluokan laatimien säädöksien alaisena ja näin ollen pysymme vallankumouksellisella mielellä.

Butten epätoivoistenkin lakkojen kannattajajoukon lukuisuuden löydämme ylös, ottaessamme huomioon sikäläiset työolot.

Butten johtava teollisuus, kuparikaivannot, ovat "kurjimpia kuoppia" mitä kaivosmies löytää tällä mantereella. Kuumia ja tomusia. Kiven ollessa pehmeänluontoista, käytetään siellä yleisesti n. s. "leskientekiä" porauskoneita (Morphy Drilling Machines) ja mies joka jonkun aikaa tekee työtä tämän "tomumyllyn" kanssa, voipi olla varma saavansa alun "mainarien keuhkotaudille." Buttessa se tauti tappaa kaivantomiehiä, hirveässä määrässä, jonka todistaa se suuri hautausmaa siellä "flätällä". Katsellessa niitä muistomerkkejä huomaa iän puolesta parhaassa miehuuden iässä olevia suurimman osan heistä.

Siksipä kaivosmies onkin valmis yhtymään taisteluun olojensa parantamisen puolesta. Se on valmis tarttumaan oljen korteenkin kiinni toivolla, että ehkäpä sattuu niin voittaa ja menettää ei voi muuta kuin "valmiin haudan"!

Tiedetään jo ennen lakkoon menoa useinkin, että voittoa ei sillä saada, niinkauan kun nostokoneen käyttäjät istuvat siellä "rukkinsa" takana valmiina laskeakseen rikkureita kaivantoon. Ja nämä koneenkäyttäjät myöskin kuuluvat unioon, mutta A. F. of L:n ja kaivosmiesten lakkoja on johtanut I. W. W. liitto. Suurin luku kaivosmiehistä ei kuulu enempää I. W. W:hen kuin itsenäiseenkään unioon. Tämä entinen itsenäinen unio kuuluu nkyään canadalaiseen One Big Unioon. (Itsenäinen unio on alkanut toimintansa Buttessa v. 1917 lakon puhjetessa.) Joukkojen ollessa näin hajallaan, on saavutuksetkin olleet sen mukaisia. Parannuksia työoloihin ei ole saatu, työolot ovat vaan kiristyneet. Bonus-systeemiä (työn kiihotustapaa) ei voida lukea voitoksi ja sen on komppania mainareille antanut, ilman heiltä kysymättä. Tämän urakkatyöjärjestelmän avulla on komppania voinut tuottaa kuparia ylös halvemmalla maksulla kun kymmenen vuotta sitten. Ja eikä ihme, onhan se, siirtyvä palkkataksa, edullinen A. C. M. C:lle niinkauan kun mainareilla ei ole mitään määräämisvaltaa eli sopimusta palkkoihin. Siksipä pysyykin urakkatyön maksut yhteen suuntaan menossa, allepäin, lähemmäksi päiväpalkkaa. Mies kun puskee viikon työtä ja kuvittelee saavansa luvatun palkan, vaan komppania onkin nähnyt sillä välin edullisemmaksi maksaa ainoastaan hieman yli päiväpalkan. Suututaan ja otetaan aika ja mennään toiseen, Anaconda komppanian kaivantoon ja pusketaan "kahta kauheammasti" titä. Seulotaan kaivannosta kaivantoon, toivotaan ja kiroillaan.

Komppanian herrat ihailevat, että kyllä "finnit" ovat kovia työntekijöitä. Ja todenteolla, suomalaiset ovat Yhdysvalloissa pilanneet lukemattomat työpaikat kovalla työn teollaan, jota selkkaa muun-kieliset kiroilevat. Buttessa yleisesti suomalaiset ovat olleet urakkatyön etsijöitä aina tähän päivään asti. Siihen on omat tekijänsä, vaan tila ei salli sitä lähteä selvittämään.

Missä on ne voitot, joiden takia muuallakin pitäisi ottaa samat taistelutavat käytäntöön?! Onko työväestön epätoivoinen tilanne luettava voitoksi? Muualla teollisuuskeskusissa ei ole vielä voitu tehdä työnantajain puolelta sitä mestarileikkausta, joka kaivoskomppaniain vaikutuksesta toimitettiin Buttessa silloin kun se "kirottu Lännen Kaivosmiesliitto" hajotettiin. Se toimitettiin ainoastaan sen avulla, kun työläiset eivät olleet kyllin valppaita seuraamaan unionsa toimia. Antoivat tilaisuuden komppanian välikäsien johtaa unionsa toimet ja sopimukset työläisiä vastaan. Kehitettiin se maaperä, joka sitte kasvatti sen räjähdysvoiman, jonka muistomerkkinä vieläkin hajallaan oleva union häali todentaa. Työnantajain saadessa tämän toimitettua, oli asema turvattu tulevia taisteluja varten, pitkäksi aikaa. Ja sen seurauksia työläiset saavat nyt osalleen siellä. Ei ole yhteisvoimaa työväestöllä ja siksipä nyt turvaudutaan yksilöjen käyttämään "työmaalakkoon". Sanotaan vedettävän "lakkoavustusta komppanialta", mutta todellisuus puhuu päinvastoin. Työmaalakko, silloin kun joku työväenjärjestö rupeaa sitä käyttämään näin hyvin järjestyneitä pääoman omistajia vastaan taistellessa on samaa kuin sanoisi: **Olemme nyt niin alle lyötyjä ja voimattomia!** Meillä ei ole enää mitään muuta keinoa, jolla voittaisimme; olemme vararikon tehneet menettelytavoissa; tässä olemme, pidä meitä työssä, jos näet "edulliseksi". Ja komppaniat ovat antaneet vastauksen. Se erottaa työstä sitä mukaa, kun se löytää "laiskottelijoita" ylös. Seuloo joukkoa, ne jotka tekevät työtä, ovat "jobissaan" ja vähän ajan kuluttua unhotetaan että koskaan on tehty "työmaalakkoa" Komppaniat ainoastaan joutuvat ottamaan käytäntöön vielä tarkemman järjestelmän. Jokaisen yksilön "työrecordeja" merkitään, tekeekö sa niin paljon kun keskimäärä työnsuoritukseen kulutettua aikaa edellyttää. Siis, jos komppaniat ovat olleet valppaita seuraamaan työntekoa, jottei mies laiskana saa olla, tulee se vielä sitäkin valppaammaksi. Tämän ei luulisi työläisiä hyödyttävän, millään paikkakunnalla.

Jos meillä työläisillä ei ole muuta taistelutapaa enää käytettävänä, niin vallan hukassa on työväestö. Mutta siihen tilanteeseen on jouduttu Buttessa tällaista hutiloivaa menettelytapaa käyttämällä.

Valtiovalta on ollut lakkolaisia nujertamassa. Jos komppanian palkkaamat pyssymiehet ovat olleet voimattomia, ovat Anaconda komppanialle uskolliset miehet hoitaneet valtion ja kauntin virkoja. He ovat valmiit täyttämään komppanian toiveet. Butten lakkolaiset muistavat hammastapurren niitä pikajuoksuja, joita suoritettiin nojossa olevien pistinten edessä v. 1919, ja sitä lakkolaisten teurastusta, jonka A. C. M. Co toimitti v. 1920. Tuomittiinko näitä murhamiehiä? Ei. Ne todistajat, jotka olisivat jotain tienneet komppanian hurttia vastaan sanoa, ja jotka todistajat kuuluivat kaupungin poliisilaitoksen palvelukseen, lähetettiin lomalle siksi aikaa kun kuolemansyitä tutkiva lautakunta juttua käsitteli. Olisiko ollut luokkakäsitteitä sotkevaa, jos nämä sotilaat olisivat olleet lakkolaisia suojelemassa? Jos lakkolaiset olisivat vähäkään olleet määräajinä sotilaiden sekä poliisikunnan ylitse? Tätä valtaa ei pyritäkään käyttämän. Luulisi itsesäilyttämisvaiston jo vaativan sitä.

I.w.w:läiset luovuttavat politiikan porvarien käytettäväksi. Täydellisesti pysytään erossa siitä, lähetellään vetoomuksia oikeustaistelurahaston kartuttamiseksi ja annetaan oikeusvallan käyttö porvareille.

Industrialisti vielä julkeaa huutaa suomalaisille: **"Katsokaa Butteen! Oppikaa uusia taistelutapoja!"** Koetetaan tehdä silmänkääntäjän temppuja, tehdään häviöistä voittoja. Industrialisti tietää, että sen kannattajajoukolta puuttuu arvostelukykyä, muuten ei se niin paksua pötyä lukijoillensa syöttäisi.

"Kirottu Sosialisti."

Hanna, Wyo.

Tuli se kesäkin tänne viimein, vaikka kyllä otti kovalle sen tulo. Vaikka itse asiassa täällä ei ole juuri muuta välii eri vuodenajoilla kuin että toisinaan on liian kylmä ja toisinaan liian kuuma; ja myöskin toisinaan pitää tehdä työtä liian paljon ja toisinaan liian vähän, aina lentää santa, vaikkei ihan aina täytäkään muita paikkoja kuin silmät. — Nytkin meille on taas alettu antamaan sitä kolimainareille niin tavallista ja kai tarpeellista huilausaikaa, sillä kaivannoissa ei tehdä nykyään työtä kuin 4 päivää viikossa. Luulen ettei meillä kellään olisi siitä mitään erikoista sanottavaa, sillä mehän parhaiten tarvitsemme raitista ilmaa, mutta stooripillit on siinä sivussa häiritsemässä tätä lepoaikaa, ja ne eivät olekaan täällä erittäin pieniä, sillä tällaiset paikat ovat juuri niitä, joissa työläiseltä saadaan nylettyä takaisin mahdollisimman tarkkaan ansionsa. Mutta kuitenkin tästä huolimatta näyttää tänne tulevan uusia työvoimansa kauppaajia hyvin paljon, varsinkin kreikkalaisia tulee useampia harva se päivä. Suomalaisiakin on joitain tullut viime päivinä, joukossa joitain täältä lakon aikana poistuneita.

Osaston alaseuroista on ottanut kesälomaa ompelu- ja näytelmäseurat. Ne ovat toimineetkin pitkin kevättä kiitettävästi. Ei täällä ole kesäisin ennenkään tullut sisätoiminnasta juuri mitään, sitä vähemmin nyt, jolloin on muodostettu oikein erikoinen klikki pitämään miljuneerin häitä Elk Mountainissa vapaalla dollarin sisäänpääsymaksulla, osaston näytös-iltamien vastapainoksi.

Viimeisessä kansankokouksessa päätetty haalin maalaus on viimeinkin alettu. Siitä maalauksesta onkin ollut jupakkaa useampana vuonna, mutta vihdoinkin ruvettiin tuumaa toteuttamaan ja olihan se jo aikakin, sillä onhan maalit jo nousseet kyllin korkeaan hintaan.

Osaston näytelmäseura esitti "Aviolliittotoimisto" haalin maalauksen hyväksi t.k. 5 p. Tuloja oli mainitusta iltamasta $88.55, jotka rahat on tilitetty haalin johtokunnalle.

Kun tänä vuonna sattui se "fortsulai" niin pyhäseen aikaan, niin päättivät näytelmäseuran jäsenet tehdä sellaisen pikku huvireissun Rock Springsiin niihin aikoihin ja samalla esittää siellä "Aviolliittotoimiston". Kappale on 3-näytöksinen huvinäytelmä ja on ehdottomasti huvinäytelmistä parhaimpia. Siis näillä ympäristöillä olevat tietävät, missä voivat viettää heinäkuun 3 p. illan hupaisammin. Rock Springsin haalilla sitä tavataan. Katsokaapas lähemmin ilmotusta, joka julaistaan näinä päivinä.

Huvitoimikunta hommaa kuulemma kovalla touhulla piknekkiä kesäk. 27 päiväksi. En ole oikein saanut selville mitä kaikkea siellä tulee olemaan, mutta kun kaikin sinne mennään, niin sielläpä se nähdään.

K. E. K.

San Francisco, Calif.

Kivenhakkaajat ovat olleet muutamat viime viikot lakkotuulella, vaatien palkankorotusta yhdeksään dollariin päivältä. (Nykyinen palkka on kahdeksan dollaria.) Kaikista merkeistä päättäen työnantajat koettavat pitkittää neuvotteluja työläisten kanssa, vaan tähän astisten neuvottelujen tuloksista ilmenee, että työnantajien taholta ei olla halukkaita laskemaan työläisiä lakkoutumaan, joten työläiset ovat varmoja voitostaan, jos ei muuten niin lakon avulla. Tätä kirjoittaessa on jo yksi yhtiö allekirjoittanut työläisten vaatimukset ja toisten odotetaan

Kirjallisuudesta

ERÄMAASSA JA MAILMALLA:— Kirj. Helmi Matson. — Yllätyksenä ilmoitamme että liikkeemme kustannuksella on juuri valmistunut uusi kaunokirjallinen teos nimeltä Erämaassa ja Maailmalla. Toverittaren nykyinen toimittaja, tov. Helmi Mattson, on kirjoittanut tämän 96 sivua käsittävän yllätyksen, joka tulee varmasti saamaan paljon ystäviä niin naisten kuin miesten joukosta. Tämän päivän Toverittaressa on tarkat selostukset tästä uudesta kaunokirjallisesta tulokkaasta ja toivomme että luette haluamanne tiedot juuri Toverittaresta. KIRJAA EI MYYDÄ. Erikoisen sopimuksen perusteella tov. Helmi Mattsonin kanssa voimme antaa Erämaassa ja Maailmalla **ainoastaan lahjana** kaikille niille Toverittaren lukijoille jotka tilaavat tai uudistavat Toverittaren tilauksen vuodeksi. Samoin kaikille niille jotka hankkivat **Toverittarelle uuden tilaajan** saavat itselleen ja hankkimalleen tilaajalle kappaleen tätä teosta kumpikin (mitään asiamiespalkkiota ei anneta tämänlaisessa tapauksessa). Kaikki ne Toverittaren levittäjät jotka eivät halua saada kirjaa itselleen vaan ainoastaan hankkimalleen tilaajalle saavat tavanmukaisen asiamiespalkkion.

Lähettäkää Toverittaren tilauksia heti, kirjoittakaa tilaajan ja oma nimenne selvästi ettei erehdyksiä sattuisi kirjan ja lehden lähettämisessä. Osottakaa tilaukset ja maksuosotukset osotteella:

TOVERI, Box 99, Astoria, Ore.

Rahaa Suomeen

VÄLITÄMME

PANKKEIHIN TAI YKSITYISILLE

Maksamme kunnes toisin ilmotamme

Smk. 24.00 Dollarilta

Ylläoleva kurssi on summille $20.00 tai yli. Postilähetyksiin nähden on voimassa lähetyksen konttoriimme saapumispäivän kurssi. Summille $1,000.00 tai yli kannattaa kysyä kurssia sähkösanomalla.

LÄHETYSKULUT: 40c lähetyksistä alle $30; 50c lähetyks. $30—$40; 60c lähettyksistä $40—$60; 75c lähetyksistä $60—$100. — Yli sadan dollarin lähetyksistä 25c sadalta dollarilta lisää.

TYÖMIES FOREIGN EXCHANGE CO.,
BOX 553, SUPERIOR, WIS.

Rahaa Lähetetään Suomeen

Me tämän kautta haluamme ilmottaa liiketuttavillemme ja ystävillemme, että me nyt taaskin välitämme, kuten ennenkin, rahalähetyksiä Suomeen postin tai sähkösanom. välityksellä.

KURSSI ON

Smk. 24.00 Dollarista

NIELSEN & LUNDBECK

Vanhin ja Suurin Suomalainen Pankkiiriliike Amerikassa

24 STATE ST., NEW YORK, N. Y.